

Mitä ihmettä, Suomi?

Minulta on viime aikoina Britanniassa kysytty yhä useammin, mitä Suomessa oikein on meneillään. EU-kriittisen populistin nousu ulkoministeriksi, naisten siirtyminen politiikan takariviin, koulutuksen ja kehitysavun leikkaukset, polttopullot ja katuja partioivat jengit – Suomen kuulumiset ihmetyttävät nyt monia.

Kyse ei ole vain siitä, että Suomen tapahtumia kauhisteltaisiin. Esimerkiksi populistipuolueet ovat voimistuneet ja talouskuri on tuttua monissa muissakin maissa. Jotkut toki pitävät esimerkiksi **Timo Soinin** nousua ulkoministeriksi dramaattisempänä asiana kuin miltä se minusta näyttää.

Maatamme tuntevia ulkomaalaisia vaikuttaa eniten järkyttävän se, että ”mitään tällaista” ei maltilliselta sivistys-Suomelta odotettu. Uutiset hämmentävät, koska ne ovat niin voimakkaassa ristiriidassa Suomea koskeneiden käsitysten kanssa.

Minäkin olen saanut kuulla ihailua esimerkiksi Suomessa vallitsevasta sukupuolten tasa-arvosta ja äitien asemasta, Suomen menestyksestä koulutusvertailuissa ja teknologisen edelläkävijän roolista.

Pääministeri **Juha Sipilän** lupaus avata kotinsa turvapaikanhakijoille sai eurooppalaisissa medioissa runsaasti myönteistä palautetta. Suomessa Sipilän avaus sai etenkin perussuomalaisilta myös murskakritiikkiä. Tuosta lupauksesta näytti käynnistyvän toden teolla kilpailu siitä, sanooko Suomi ”welcome” vai ”rajat kiinni!”.

Niin Suomessa kuin muissa Pohjoismaissa on voimistunut ajattelu, että liian mukavalta maalta ei kannata näyttää. Samaa keskustelua käydään useissa muissakin maissa, joihin on tullut runsaasti turvapaikanhakijoita.

Ymmärrän tämän viestin takana olevia vaikuttimia. Osallistuminen kilpaan ikävimmän maan tittelistä on kuitenkin riskialtista. Erityisen haitallista se voi olla Suomen kaltaiselle pienelle, brändiltään melko heiveröiselle maalle, jolla on muutenkin tekemistä tunnettuutensa ja vetovoimansa kanssa.

Suomi-kuva ei vain pintaa, eikä siitä huolehtiminen vain huonoa itsetuntoa. Yksittäiset uutiset eivät onneksi kuvaa vielä rumenna, mutta toistuvilla viesteillä voi jo olla vaikutusta.

Myönteinen kuva Suomesta tarkoittaa meille avautuvia mahdollisuuksia, kielteinen voi sulkea ovia. Kaikkein tärkeintä on tietysti silti se, millainen maa Suomi tosiasiaassa on ja haluaa olla. Mihinkään muuhun ei julkisuuskuvammekaan voi perustua.

Tulijoihin kylmäkiskoisesti tai jopa aggressiivisesti suhtautuvan maan mielikuva ei välity vain turvaa hakeville pakolaisille tai muista syistä liikkeelle lähteneille. Samoja uutisia lukevat niin lomamatkoja suunnittelevat turistit kuin ulkomaille opiskelemaan aikovat nuoret, yritystensä kansainvälistymistä suunnitteleva bisnesväki ja ulkomaille muuttoa puntaroivat

kansainväliset osaajat. Heidän, joilla on varaa valita, ei ole mikään pakko tulla juuri Suomeen.

Sillä, mitä Suomesta maana ja meistä suomalaisista ihmisinä ulkomailla ajatellaan, on meille merkitystä. Siksi Suomikin on erilaisin kampanjoin panostanut tunnettuutensa ja vetovoimansa kohentamiseen myös taloudellisesti.

Poliittisen johtajuuden merkitystä asenneilmaston luojana ja suomalaisten tunnelmien sovittelijana ei pidä aliarvioida. Poliittisen johtomme viestit kuulevat myös ne suomalaiset, jotka vielä miettivät, miten suhtautua uuteen tilanteeseen. Onko muutos meille uhka ja taakka? Voisiko se myös avata mahdollisuuksia johonkin hyvään ja uuteen?

Tilanteesta esitetyt tulkinnat eivät vain heijasta todellisuutta. Ne myös tuottavat sitä Suomea, jossa uudet ja vanhat suomalaiset yhdessä tulevat asumaan.